

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Zuidoost Friesland

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Inleidend gedicht

I	Voorwoord	3
II	Organisatie	5
II-1	Werkgebied	5
II-2	Zorglevering	5
II-3	Medewerkers en vrijwilligers	6
II-4	Deskundigheidsbevordering	6
II-5	Bijeenkomsten	8
II-6	Externe contacten	9
III	Huisvesting	11
IV	Het bestuur	12
V	Cijfers en feiten	13
VI	Meerjarenoverzicht	14
VII	Verkorte Jaarrekening	14

*het einde komt in zicht
je weet dat je gaat verliezen*

*je hebt ervoor gevochten
je hebt er alles aan gedaan
maar niemand kon je redden
je moet de hoop nu laten gaan*

*ik laat je rustig sterven
ben klaar om afscheid te nemen
herinneringen laat je bij je erven
want die heb je ons meegegeven*

*liefde geven daar ging je voor
ik blijf het goede van je gedenken
en geef jouw liefde steeds weer door.*

I Voorwoord

Met dit jaarverslag brengen we u graag op de hoogte van de voortgang bij VPTZ Zuidoost Friesland in 2016.

VPTZ Zuidoost Friesland wordt gevormd door een tweetal onderdelen te weten aandacht en ondersteuning thuis en de zorg in het hospice.

Inzetten thuis

Met 34 zeer gemotiveerde vrijwilligers wordt er in de ons omringende gemeenten terminale zorg aan huis gegeven. Dit komt meestal voort uit een vraag om ondersteuning vanuit een thuiszorgorganisatie, huisarts of intramurale instelling, maar ook kunnen uiteraard mantelzorger(s) direct de zorgvraag bij ons neerleggen. Ondanks ons uitgebreide werkgebied met in totaal ruim 170.000 inwoners over 5 gemeenten blijft het aantal inzetten relatief laag. In 2015 is er een lichte kentering gekomen: van 33 inzetten in 2014 via 44 inzetten in 2015 naar 46 inzetten in 2016. Daarnaast zijn er 6 inzetten van onze medewerkers binnen intramurale instellingen geweest.

Om een inzicht te verkrijgen in hoeverre onze thuisinzetten (46) nu werkelijk representatief zijn in vergelijking met het aantal thuisoverledenen hierbij het overzicht [voor zover reproduceerbaar]:

Smallingerland: overleden inwoners 524 [M:265/V259] waarvan ws. in de thuissituatie: n.b.

Opsterland: overleden inwoners 262 [M:118/V144] waarvan ws. 160 in de thuissituatie.

Ooststellingwerf: overleden inwoners 308 [M:149/V159] waarvan ws. in de thuissituatie: n.b.

Achtkarspelen: overleden inwoners 274 [M:148/V126] waarvan ws. 163 in de thuissituatie.

Tytsjerksteradiel: overleden inwoners 323 [M:146/V177] waarvan ws. 170 in de thuissituatie.

De conclusie is dat, voor zover dus bekend, ongeveer 57% van de overledenen dit in de thuissituatie hebben doorgemaakt. Indien dit percentage ook voor de andere 2 gemeenten representatief zouden zijn gaat het dus om ruim 960 mensen die in 2016 in de thuissituatie zijn komen te overlijden. Met 46 thuisinzetten door ons betekent dat er nog steeds maar in 4,8% een beroep op de VPTZ wordt gedaan.

Ondanks de toch toegenomen publiciteit die er de afgelopen jaren aan de VPTZ (zowel landelijk alsmede regionaal) is gegeven, blijven het aantal inzetten nog steeds achter bij de verwachtingen. Dit terwijl eigenlijk verwacht mag en kan worden dat in een maatschappij die steeds meer individualiseert de vraag juist zou toenemen. Ons streven blijft echter door onze diensten meer bekendheid te geven ook diegenen (en dan vooral de mantelzorgers), die nog niet of onvoldoende met de VPTZ bekend zijn, in een zo vroeg mogelijk stadium te bereiken. Dit mede doordat steeds meer ernstig zieken er voor kiezen om ook de laatste fase van hun leven thuis te volbrengen en daardoor de druk op de partner, kinderen, familie of vrienden vaak in de laatste weken onevenredig zwaar toeneemt. Een druk waar VPTZ, dankzij de inzet van onze thuisvrijwilligers, verlichting in kan brengen.

Hospice

Ook dit jaar konden onze gasten, vrijwilligers en medewerkers weer volop van onze nieuwe accommodatie(s), die sinds 2014 gerealiseerd zijn, gebruik maken. Ons hospice telt nu structureel 5 gastenkamers en een reservekamer, een moderne keuken, huiskamer en aanvullende ruimtes voor intake, overleg, vergaderingen en bergruimtes. Ook het naastgelegen Tuinhuis, dat in 2011 is bijgebouwd, is volledig inzetbaar en heeft twee grote centrale ruimtes waar o.a. 'Café Doodgewoon', de teamvergaderingen en scholingen gehouden worden. Men is unaniem van mening: een grote verbetering met meer mogelijkheden en een prettige omgeving om in te wonen en te werken!

Dit was ook merkbaar in de mate van bezetting. Inmiddels is het aantal gasten naar 62 gestegen. Het aantal verblijfsdagen is verder toegenomen naar 1.481 dagen hetgeen een groei is van 9,5% t.o.v. 2015.

De gemiddelde verblijfsduur per gast is 23,9 dagen (2015: 21,5).

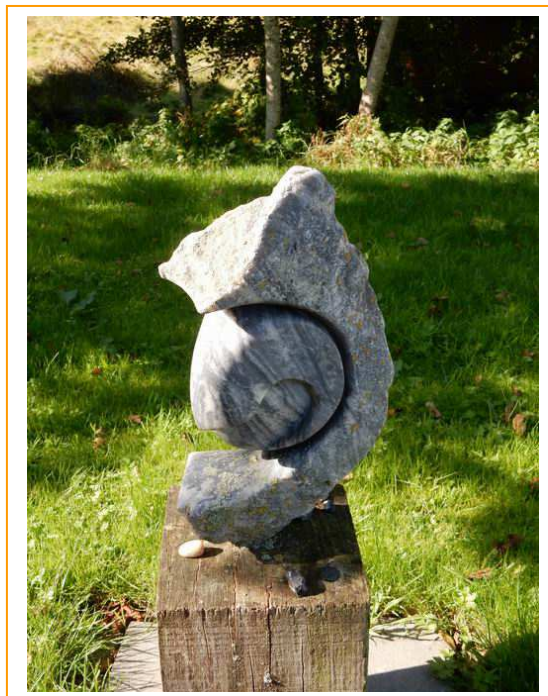
In de volgende hoofdstukken zal worden ingegaan op de opbouw en structuur van de organisatie en zullen tevens aanvullende gegevens en verdere cijfermatige onderbouwingen worden weergegeven.

Wij danken allen die in het afgelopen jaar het werk van onze stichting mogelijk hebben gemaakt en daaraan hun steentje, in welke vorm dan ook, hebben bijgedragen.

Namens het bestuur,

Lies Joustra, voorzitter

Rob Meppelink, secretaris

II Organisatie

De exploitatie van de Vrijwillige Terminale Thuiszorg en het Hospice in Zuidoost Friesland ligt in handen van een drietal stichtingen te weten:

- Stichting VPTZ Zuidoost Friesland
- Stichting Hospice Smelnehaven
- Stichting Vrienden van VPTZ Zuidoost Friesland

II.1 Het werkgebied

Het werkgebied bestaat uit de volgende gemeenten:

- Achtkarspelen (28.000 inwoners)
- Tytsjerksteradiel [deels] (32.000 inwoners)
- Smallerland (55.000 inwoners)
- Opsterland (29.800 inwoners)
- Oost-Stellingwerf (25.500 inwoners)

Instroom in het hospice vanuit andere gemeentes is in overleg eveneens mogelijk. Te denken valt hierbij aan een situatie waarbij de gast *niet*, maar familie en/of kinderen *wel* in voorgenoemde gemeentes woonachtig zijn.

II.2 Zorglevering

II.2.1 Zorg aan huis:

In 2016 is aan 52 cliënten zorg aan huis verleend. De gemiddelde duur van de zorglevering bedroeg 30 uren per cliënt hetgeen een fractie hoger ligt dan vorig jaar. In totaal is er aan 29 mannen en 23 vrouwen zorg aan huis verleend. Tevens waren er 6 inzetten binnen een intramurale instelling. Vaak worden wij als VPTZ op wisselende momenten benaderd om terminale zorg thuis te geven. Met regelmaat komt de aanvraag eigenlijk nog steeds op een (te) laat tijdstip waardoor mantelzorgers vaak al te lang een grote belasting hebben gehad. Het aantal directe aanvragen (13) vanuit de mantelzorgers stijgt t.o.v. vorige jaar (+6) wel. Het totaal aantal door vrijwilligers in de thuissituatie bestede hulpuren bedroeg in 2016 ruim 1.560 dit is aanzienlijk meer dan in voorgaande jaren (2015: 1.400 uren en in 2014 ruim 1.200 uren).

Zoals echter ook in de inleiding is aangegeven moeten wij door een grotere bekendheid onze diensten meer onder de aandacht van de mantelzorgers brengen zodat ook deze groep vaker en vooral in een eerder stadium een beroep op ons gaat doen. Maar ook binnen de professionele hulpverleners zal de bekendheid (wederom) opgevijseld moeten worden. Verwijzingen vanuit de huisartsen zijn er nauwelijks meer (2016: 1). Daar staat tegenover dat de verwijzing door de reguliere thuiszorg de laatste jaren duidelijk in aantallen toeneemt.

II.2.2 Hospice:

In 2016 is in het hospice aan 62 gasten zorg verleend hetgeen 1 gast minder is dan vorig jaar. Alle aanvragen voor verblijf in 2016 konden mede dankzij de uitbreiding van het aantal gastenkamers worden gehonoreerd en er was geen sprake van een wachtlijst. De totale

verblijfsduur bedroeg 1.481 dagen. De gemiddelde verblijfsduur was 23,5 dagen hetgeen hoger is dan in 2015 [21,0]. Het kortste verblijf was 1 dag en het langste 162 dagen. In totaal is er aan 28 mannen en 34 vrouwen zorg verleend. Gedurende 52 dagen was sprake van een volledige bezetting van alle 6 kamers (5 structureel + 1 reservekamer). Het bezettingspercentage, berekend over 5 kamers, bedroeg gemiddeld 81% (in 2015: 74%).

Voorbeeld van één onzer gastenkamers

Gedurende 7 dagen waren er geen gasten aanwezig hetgeen beduidend minder is dan in 2015 [23]. In 2016 zijn door vrijwilligers ruim 11.700 hulpuren besteed (in 2015 10.940).

II.2.3 Reguliere zorglevering binnen intramurale instellingen:

In 2016 heeft VPTZ Zuidoost Friesland aan een pilot meegedaan om ook terminale zorg binnen een intramurale instelling te kunnen geven. Hiervoor was in 2015 een overeenkomst tussen VPTZ Zuidoost Friesland met verpleeghuis Berchhiem in Burgum aangegaan die doorliep tot september 2016. Ondanks maximale inzet en bekendheid naar en in het verpleeghuis bleef het aantal inzetten in 2016 tot 3 beperkt. Daar deze pilots ook elders in het land zijn gehouden is op grond van de ervaringen besloten dat vanaf 2017 een reguliere inzet van VPTZ binnen intramurale instellingen mogelijk wordt. Hiervoor is door VWS een extra budget van 2 miljoen euro beschikbaar gesteld.

II.3 Medewerkers en vrijwilligers

II.3.1 Medewerkers

VPTZ Zuidoost Friesland heeft 3 coördinatoren in loondienst met in totaal 1,7 fte .

- Hiske Bekkema (Zorg aan huis)
- Sjoeke van der Meer (Hospice)
- Mariska Heiligers (beide)

II.3.2 Vrijwilligers

Hierbij maken we onderscheid in zorgvrijwilligers en ondersteunende vrijwilligers.

Totaal waren er 91 zorgvrijwilligers, onder te verdelen in:

- alleen thuis : 21
- alleen hospice : 55
- in beide : 15

De uitstroom bedroeg 18 zorgvrijwilligers, terwijl we 16 nieuwe zorgvrijwilligers hebben mogen verwelkomen.

Ten behoeve van facilitaire ondersteuning was/waren er 1 ICT-er, 1 PR-er, 5 tuinmannen en 4 huismeesters als vrijwilligers beschikbaar. Tevens werden de bestuursfuncties door 6 vrijwilligers bemenst.

II.4 Deskundigheidsbevordering.

II.4.1 Introductietraining Aspirant Vrijwilligers (deelname door 14 vrijwilligers)

De Introductietraining is verplicht voor alle aspirant-vrijwilligers die starten bij VPTZ Zuidoost Friesland. De training wordt gegeven in combinatie met de collega's van VPTZ Julia Wouters in Heerenveen.

De volgende thema's zijn hierin behandeld:

- Kennismaken met elkaar en met (het werk van) VPTZ
- Communicatie
- Verlies, dood en rouw
- Spiritualiteit
- Een 'goede' dood

II.4.2 Afstemming op de ander (deelname door 5 vrijwilligers)

Communicatievaardigheden zijn van groot belang voor een VPTZ-vrijwilliger. Om 'er te zijn' voor de ander is het nodig om aan te sluiten bij en af te stemmen op de ander. In deze training leer je hoe je dat zo goed mogelijk doet, aansluiten en afstemmen.

Aan de orde kwamen o.a.

- Grondhouding in communicatie: begrip, ruimte en respect
- Eigen valkuilen in communicatie en gedrag leren (her-)kennen
- Luisteren en daarin bij de ander blijven
- Signaleren en hanteren van non-verbale communicatie
- Feedback geven en ontvangen.

II.4.3 Balans in verlies (deelname door 3 vrijwilligers)

Hoe verhoud jij je tot verlies en rouw? Als VPTZ-vrijwilliger zie je wat verlies met de ander doet, maar dat roept ook eigen verlieservaringen op. Verlies confronteert je met je eigen kwetsbaarheid. Aan de hand van verschillende theorieën staan we stil bij rouw en verlies.

Aan de orde kwamen o.a.

- Gedrag en emoties rond verlieservaringen
- Het zien van eigen kwetsbaarheid en hoe daarmee om te gaan
- Helpend en storend gedrag in verliessituaties
- Eigen mogelijkheden en grenzen in steun verlening en ondersteuning.

II.4.4 Dichtbij jezelf, dichtbij de ander (deelname door 2 vrijwilligers)

Het zoeken en bepalen van grenzen is wezenlijk in deze training. Hoe beleef jij afstand en nabijheid, intimiteit en grenzen in relatie tot anderen? Dat zie je ook terug in je vrijwilligerswerk. Hoe dichtbij mag je komen? En ook: hoe dicht mag iemand bij jou komen? Hoe neem je je eigen grenzen en die van de ander waar en hoe stem je dat goed af? In de training bekijken we dit van verschillende kanten. We behandelen ook het belangrijke thema van ongewenste intimiteit.

Aan de orde kwamen o.a.

- Eigen motieven met betrekking tot het werk als vrijwilliger in de palliatieve terminale zorg en de rol daarvan bij het omgaan met grenzen
- Spanning tussen afstand en nabijheid in het contact met cliënt of gast en mantelzorger
- Eigen behoeften en verlangens in deze contacten
- Jezelf blijven in lastige situaties
- Onderkennen en duidelijk aangeven van grenzen in intimiteit.

II.4.5 Waarden en normen en je eigen persoonlijkheid (deelname door 2 vrijwilligers)

Iedereen heeft waarden en normen, maar bij mensen onderling verschillen ze vaak van elkaar. Dit betekent dat gewoonten en gebruiken van anderen haaks kunnen staan op die van jou. Soms is het een feest van herkenning en soms botst het intens. Welke heilige huisjes heb jij zoal en welke overtuigingen maken dat je moeite hebt met die van anderen? Daarbij spelen ook je persoonlijke kwaliteiten en die van anderen een rol. Dit kan leiden tot ergernissen in de interactie met anderen. Hoe ga je daar als vrijwilliger mee om? Hoe zorg je dat je geen last hebt van die verschillen?

Aan de orde kwamen o.a.

- Waarden en normen: wat is het en welke zijn kenmerkend voor mij?
- Wat is het effect van mijn overtuigingen, waarden en normen in mijn werk? Hoe ben ik er voor de ander, zonder mezelf te ontkennen en de ander in zijn waarde te laten?
- Hoe zit ik in elkaar, wat is kenmerkend voor mij en hoe verhoudt zich dat tot de persoonlijke kenmerken van anderen?
- Waar liggen mijn grenzen als het gaat om waarden en normen van anderen? Zijn dat wel echt ook mijn grenzen en hoe hanteer ik die?

II.4.6 Reflexie (deelname door 2 vrijwilligers)

Elke vrijwilliger loopt regelmatig tegen lastige situaties aan waarin je tegelijkertijd met omzichtigheid én met daadkracht moet handelen, of met terughoudendheid én aanwezigheid. Reflectie op die essentiële momenten is daarbij van onschatbare waarde. Hoe heb je gehandeld? Wat was het effect? Wat (en hoe) had je anders kunnen doen? En wat was dan het effect geweest? Op die manier leer je veel van je eigen ervaringen. En daarmee ook het je eigen maken van manieren en mogelijkheden die je bij uiteenlopende situaties

hebt om te reflecteren. In deze training oefen je met een keur aan werkvormen en methodieken. Ze helpen je om in de spiegel te kijken en te zien hoe je handelt, waarom je zo handelt en welke andere mogelijkheden je hebt.

Aan de orde kwamen o.a.

Samen in de spiegel kijken: terugblikken op je eigen praktijk om je te blijven ontwikkelen.

- De Cirkel “Er Zijn” van VPTZ Nederland en andere reflectiemethodieken: theorie, achtergronden en demonstraties van de werkvormen.
- Zelfstandig, in groepjes, oefenen met situaties uit je eigen vrijwilligerswerk.
- Je leert van elkaar door te zien hoe anderen in bepaalde situaties te werk gaan.

Resultaat

Na deze training heb je meer handvatten om goed te reflecteren. Daardoor ben je nog beter in staat goed te reageren in lastige situaties en aan te sluiten op de vraag van je cliënten en gasten.

II.4.7 Intervisie

Een aantal vrijwilligers komt regelmatig bijeen, ondersteunt en leert van elkaar in intervisiegroepjes. Dit is een continue proces. Inmiddels zijn er weer nieuwe aanmeldingen en zal weer een schema gemaakt worden om nieuwe groepjes samen te stellen.

Tijdens de lunch

Het Zuid 20

II.5 Bijeenkomsten

II.5.1 Informele bijeenkomsten vrijwilligers

- Nieuwjaarsbijeenkomst: de eerste opzet was om dit op 7 januari te houden, maar gezien de winterse omstandigheden is deze verplaatst naar 4 februari in Het Witte Huis in Olterterp. Ruim 80 vrijwilligers, medewerkers en bestuursleden hebben deze avond bezocht. De bijeenkomst stond niet alleen in het teken om elkaar een gelukkig Nieuwjaar te wensen, maar had zeker een sterk sociale functie om de vaak individueel werkende vrijwilligers (vooral bij de inzetten thuis) weer eens informeel aan één tafel te krijgen.
- Op donderdag 21 april werd voor de vrijwilligers een ‘verwenmiddag’ georganiseerd waaraan 27 vrijwilligers deelnamen.
- Op donderdag 10 november werd voor de vrijwilligers een workshop en lezing over kaarsen georganiseerd; hier namen 35 vrijwilligers aan deel

Doel van deze middagen is om elkaar in een informele setting te ontmoeten.

II.5.2 Thema avonden

- Op 4 maart een rondleiding bij Hoogland B.V. in Burgum, producent van uitvaartkisten, verhuur van rouwauto's en uitvaartbenodigdheden. Informatieve leuke middag (11 vrijwilligers).

- Op 13 mei een lezing over dementie. Een medewerker van TINZ vertelde o.a. over de verschillende vormen die er zijn en hoe om te gaan met dementerenden. Deze middag was georganiseerd om de vrijwilligers wat meer te informeren over dit onderwerp omdat we toch ook steeds meer in aanraking komen met dementerenden in de palliatieve fase (23 vrijwilligers).
- Op 3 oktober een rondleiding bij Kijlstra personen- en rouwvervoer en ambulancegroep Fryslân. De vrijwilligers waren onder de indruk wat er allemaal gebeurt in deze organisatie (17 vrijwilligers).
- Op 1 december vertelde Kees Lugtmeier over euthanasie, palliatieve sedatie en versterven. De lezing werd door de vrijwilligers (23) uitermate gewaardeerd.

II.5.3 Presentaties

In totaal zijn er in 2016 door externen 14 presentaties gegeven. Het gaat hierbij om vrouwengroepen / uitvaartverenigingen / zorginstellingen en opleidingen voor verpleegkundigen en verzorgenden.

Bijeenkomst Café Doodgewoon

Bovenaanzicht tuin

II.6 Contacten met andere partijen

II.6.1 Netwerk Palliatieve Zorg Zuidoost Friesland.

Het Netwerk Palliatieve Zorg Zuidoost Friesland is een samenwerkingsverband van verschillende palliatieve zorgverleners in de regio. De coordinator van het hospice neemt hieraan deel. Het netwerk heeft als doel de zorg voor mensen in de laatste levensfase zo goed mogelijk te organiseren. Door samen te werken willen zorgaanbieders de kwaliteit van zorgverlening in de regio verbeteren.

II.6.2 Café Doodgewoon

Vanuit het Netwerk Palliatieve Zorg vindt ook de organisatie plaats van “Café Doodgewoon”. Jaarlijks vinden circa zes bijeenkomsten plaats voor iedereen die zich betrokken voelt bij thema's rond leven en sterven. Sinds 2013 vinden deze bijeenkomsten in ons Tuinhuis plaats. Gemiddeld mochten wij circa 35 belangstellenden per avond verwelkomen. De avonden worden door Ruurd van der Water gepresenteerd. Ruurd is zowel palliatief verpleegkundige in het Martini Ziekenhuis Groningen alsmede geestelijk verzorger. De rode draad tijdens deze caféavonden is telkenmale een uiteenzetting en plenaire discussie over leven, dood, de weg daar naar toe en de vraag welke impact dit op betrokkenen en hulpverleners heeft. Onderwerpen die dit jaar behandeld zijn, zijn:

- Stoppen met eten en drinken;
- Somberheid en depressie in de palliatieve fase;
- Is er in de palliatieve zorg ruimte voor humor en wat is dan de functie;
- Euthanasie en sedatie worden vaak in één adem genoemd, maar dat is echt helemaal onjuist;
- Wat zijn de psychische gevolgen als diagnose kanker wordt tot een chronische ziekte;

- Herinneringsdoos maken helpt dat bij het verwerken van het verlies van je leven en helpt dat nabestaanden.

II.6.3 Overleg met Friese coördinatoren.

Evenals in voorgaande jaren, hadden de coördinatoren van VPTZ Zuidoost Friesland 3x overleg met de coördinatoren van de Friese VPTZ organisaties. Informatief, waar zijn we mee bezig en wat kunnen we van elkaar leren.

II.6.4 Overleg met Friese voorzitters.

Ook dit jaar was er, voorafgaand aan de landelijke VPTZ-ledenraadvergadering, twee keer een overleg van de voorzitters van de Friese VPTZ-organisaties. In verband met de ziekte en later het overlijden (november 2015) van onze eigen voorzitter van regio Zuidoost, is dit jaar onze regio vertegenwoordigd geweest door een voorzitter uit één van de andere regio's.

II.6.5 Platform overleg in verschillende gemeentes

Coordinator thuis neemt hieraan deel.

Ook andere vrijwilligersorganisaties die bij de zorg betrokken zijn nemen hieraan deel. Doel is om daar waar mogelijk samen te werken en elkaar te ondersteunen.

II.6.6 Regionale bijeenkomsten VPTZ.

De coördinatoren en een aantal bestuursleden bezochten de twee door de landelijke vereniging VPTZ georganiseerde bijeenkomsten in de Regio Noord. De plannen van het Kabinet voor wijziging in het zorglandschap en de relevantie daarvan voor onze activiteiten kwamen daar uitgebreid aan de orde.

II.6.7 Samenwerking met 'De Poort'.

Ook dit jaar kon voor gasten, waarvan de eigen huisarts niet in staat was de medische zorg in het hospice te verlenen, zeer laagdrempelig een beroep worden gedaan op de huisartsen van medisch centrum 'de Poort'. Vergeleken met vorig jaar was er een toename van 50% en werden 26 gasten dit jaar door deze groep huisartsen begeleid. Over de inhoudelijke samenwerking bestaat zowel vanuit de kant van de coördinatoren van de VPTZ als vanuit de huisartsen grote tevredenheid. Met name is men te spreken over de duidelijke communicatie naar de gasten over de (on)mogelijkheden van euthanasie bij deze groep patiënten. Een punt van aandacht blijft de tijdige overdracht van het medische dossier, waarbij het de voorkeur heeft dat de verwijzend arts persoonlijk contact opneemt met de huisarts die de betreffende patiënt onder zijn hoede neemt.

II.6.8 Publiciteit / voorlichting.

Onze externe publiciteit is in 2016 ondermeer versterkt door persberichten in de lokale media. Ook op zorggerelateerde markten en symposia hebben onze medewerkers en vrijwilligers met een voorlichtingsstand gestaan. Zoals gebruikelijk is onze Nieuwsbrief in 2016 weer 2x uitgebracht. Het verspreidingsgebied ligt bij zowel de eerstelijnszorg alsmede onder onze eigen medewerkers en vrijwilligers.

II.6.9 Pilot 'Laat niemand in eenzaamheid sterven'.

In het kader van bovenstaand verkennend onderzoek over de behoefte aan begeleiding door geschoolde vrijwilligers in de palliatieve fase bij cliënten in verzorgings- en/of verpleeghuizen en ter aanvulling of vervanging van mantelzorg, konden dit jaar nog twee inzetten worden gerealiseerd in "Berchhiem"

Gezien de gepleegde inspanningen door de VPTZ coördinatrice werd dit als teleurstellend ervaren. Bij de landelijke evaluatie bleek dat dit in meerdere regio's herkenbaar was. Er waren grote regionale verschillen in aantallen inzetten.

Aangezien door het ministerie van VWS voor komend jaar structureel geld beschikbaar is gesteld voor intramurale begeleiding is het zaak hier ruime bekendheid aan te geven.

Hoe dit vanuit het landelijke bureau van VPTZ ondersteund zal worden, mogelijk door startbijeenkomsten in de instellingen, is nog onduidelijk.

III Huisvesting

Mede in het kader van milieu verantwoord ondernemen is begin 2016 het plan gemaakt om door middel van zonnecollectoren het elektriciteitsgebruik van het hospice zoveel als mogelijk zelf te genereren. Hiervoor zijn een aantal offertes aangevraagd en medio juli zijn op het dak van het tuinhuis 60 collectoren geplaatst met een totaalcapaciteit van 12.000kWh.

Hiervoor is een fundraising in het leven geroepen die aan het eind van 2016 een dusdanig bedrag had opgebracht dat daarmee 59% van de gemaakte kosten kon worden bekostigd! Inmiddels zijn de halfjaarcijfers bekend. De collectoren hebben in totaal 5.057kWh opgebracht. De CO2 uitstootbesparing bedroeg in dit half jaar 2.220kg.

Mede naar aanleiding van deze besparing is onderzocht of ook de warmwatervoorziening op een milieuvriendelijke manier (ook zonne-energie) zou kunnen worden opgewekt. Dit onderzoek heeft echter geleerd dat hier nauwelijks voordeel van te verwachten is. Dit ligt voornamelijk aan het moment van de dag waarop het meeste warm water verbruikt wordt ('s ochtends), de totale capaciteit van de boiler(s) en de stroomsnelheid vanaf de collectoren naar de warmtewisselaars. Besloten is om hier niet verder mee te gaan.

Het Tuinhuis met zonnecollectoren

Lente 2016

IV Het bestuur

In 2016 is het bestuur in een zestal vergaderingen bijeengewees.

Naast de reguliere onderwerpen om 'het huis op orde te houden' werden onder andere de volgende onderwerpen geagendeerd en behandeld:

- herverdeling van bestuurlijke taken;
- vaststelling nieuwe voorzitter [i.v.m. het overlijden van Roelof Hamster op 19-11-2015];
- onderzoek, aanbesteding en uitvoering plaatsing netwerk zonnecollectoren;
- onderzoek naar de haalbaarheid van warmwatervoorziening d.m.v. zonnecollectoren;
- fonds- en subsidie verwerving;
- fundraising;
- overleggen m.b.t. de levering van onze diensten in intramurale zorginstellingen;
- opstellen risico inventarisatie;
- marktverkenning, -bewaking en -bewerking;
- mogelijkheden en risico's bij de invoering van de participatie maatschappij.

Uitgetreden uit het bestuur:

- geen

Toegetreden tot het bestuur:

- geen

Het bestuur bestond per 1 januari 2017 uit de volgende leden:

Lies Sietzema-Joustra, voorzitter

Rob Meppelink, secretaris

Poppe Douma, penningmeester

Froukje Woudwijk-Kuipers

Frits Kaufmann

Jan Jurjens

V Cijfers en feiten

	2016						2015					
	thuis		hospice		totaal		thuis		hospice		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
gasten/ inzetten *	52		62		114		48		63		111	
Hulpuren	1.562		11.704		13.266		1.412		10.943		12.355	
Verblijfsdagen (totaal)			1.481						1.352			
Verblijfsdagen (gemidd)			24						21			
Kamer bezetting **				81						74		
hulpuren per gast/inzet	30		189		219		29		174		203	
hulpuren per vrijwilliger	46		165		211		39		161		200	
ingezette vrijwilligers	34		71		91		36		68		93	
Verwijzers												
Huisarts	1	2	13	21	14	12	1	2	12	19	13	12
Thuiszorg	30	58	3	5	33	29	34	71	4	6	38	34
Gast/mantelzorg/familie	13	25	15	24	28	25	7	15	16	25	23	21
Ziekenhuis	0	0	30	48	30	26	1	2	31	49	32	29
AWBZ instelling	6	12	1	2	7	6	4	8	0	4	4	4
overig	2	4	0	0	2	2	1	2	0	0	1	1
Gemeente												
Smallingerland	20	38	29	47	49	43	16	33	34	54	50	45
Opsterland	6	12	6	10	12	11	6	13	12	19	18	16
Achtkarspelen	11	21	12	19	23	20	10	21	5	8	15	14
Tytsjerkstradiel	9	17	1	2	10	9	3	6	0	0	3	3
Ooststellingwerf	5	10	4	6	9	9	12	25	4	6	16	14
Overig	1	2	10	16	11	10	1	2	8	13	9	8
leeftijd												
0-30							0	0	0	0	0	0
31-50	2	4	1	0	3	3	1	2	1	2	2	2
51-70	9	17	13	21	22	19	10	21	9	14	19	17
71-80	12	23	20	32	32	28	11	23	16	25	26	23
81 en ouder	24	46	28	45	52	46	26	54	37	59	63	57
gemiddelde leeftijd	79		74		77		80		80		80	
geslacht												
vrouw	29	56	34	55	63	55	29	60	32	51	61	55
man	23		28	45	51	45	19	40	31	49	50	45
hoofddiagnose												
oncologie	27	52	48	77	75	66	34	71	43	68	77	69
neurologie	6	12	6	7	12	11	1	2	3	5	4	4
hartfalen	3	6	7	11	10	9	6	13	9	14	15	14
COPD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
overig	14	27	1	2	15	13	7	15	8	13	15	14

* waarvan in 2015 6 inzetten en in 2016 4 inzetten intramuraal

** op basis van 5 gastenkamers

VI Meerjarenoverzicht

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal hulpuren	6.257	8.719	9.365	9.852	9.220	11.551	10.987	7.655	11.499	12.355	13.266
hulpuren per gast/ inzet	142	194	213	152	118	160	151	120	144	203	219
gasten/inzetten	44	45	44	65	78	72	73	64	80	111	114
vrijwilligers 31/12				80	76	78	88	90	90	93	91
hulpuren per vrijwilliger				123	121	148	125	85	128	200	211

VII Verkorte jaarrekening 2016.

Balans per 31 december 2016.

	2016	2015
ACTIVA		
Liquide middelen	€ 46.194	€ 43.331
Vorderingen op korte termijn	€ 9.440	€ 6.592
Totaal activa	€ 55.634	€ 49.923
PASSIVA		
Eigen vermogen	€ 44.429	€ 43.502
Schulden op korte termijn	€ 11.205	€ 6.421
Totaal passiva	€ 55.634	€ 49.923

Exploitatierkening 2015.

BATEN		
Bijdragen ministerie van VWS	€ 139.297	€ 127.053
Bijdragen gasten, giften en overige baten	€ 95.054	€ 59.060
Totaal baten	€ 234.351	€ 186.113
LASTEN		
Coördinatiefunctie	€ 90.702	€ 82.158
Huisvestingskosten en kantoorkosten	€ 86.188	€ 74.869
Gesponsorde investeringen	€ 28.378	€ 0
Organisatiekosten	€ 4.278	€ 4.264
Reiskosten	€ 14.119	€ 11.490
Opleiding, training en publiciteit	€ 8.918	€ 8.658
Totaal lasten	€ 232.583	€ 169.239
Bijzondere last	€ 841	€ 0
Resultaat	€ 927	€ 4.674

DE STICHTING HOSPICE SMELNEHAVEN is eigenaar van het pand Het Zuid 20 en had per 31 december 2016 een eigen vermogen van € 26.810 en een onderhoudsfonds van € 47.324.

Deze stichting is gelieerd aan de Stichting VPTZ Zuidoost Friesland en heeft als enige doelstelling het pand tegen kostendekkende huur ter beschikking te stellen voor het gebruik als hospice.

Inmiddels is de jaarrekening en onderhavige gegevens door Bentacera (accountant) opgenomen in de door hun afgegeven samenstellingsverklaring.

VPTZ Zuidoost Friesland
Hospice “Smelnehaven”
Het Zuid 20
9203TD Drachten

telefoon 0512-542227
fax 0512-542791

internet www.vptzzofriesland.nl
facebook # thuis en in het hospice Smelnehaven

e-mail coordinator@vptzzofriesland.nl
thuis@vptzzofriesland.nl